

Szerkesztőségi iroda:
Nagybecskerek, Zápolya-u. 1.,
ahová a lap szellemi részét illető
minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Fleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-u. 1.
ahová a hirdetések, az előfizet-
ések és a lap szétküldésére
vonatkozó felszólalások inté-
zendők.

Telefon-szám 21.

TORONTÁI

POLITIKAI NAPILAP.
Főszerkesztő: Dr. BRÁJER LAJOS.

Előfizetési árak:

Egész évre ——— 24 K.
Félévre ——— 12 K.
Negyedévre ——— 6 K.
Egy hóra ——— 2 K.
— Egyes szám ára 3 fillér.

Hirdetések

A kiadóhivatalban fogadtat-
nak el. Azonkívül az összes
hirdetési irodákban.

Megjelenik vasár- és ünnep-
napok kivételével mindennap
délután 5 órákor.

Nagybecskerek, 1913.

XLII. évfolyam 28. szám.

Kedd, február 4.

A vizálykodó ország.

— febr. 4.

Magyarországon nem volna nehéz türe-
hető állapotot teremteni, ha a pártoskodó
politikusok között valaki a békét helyre-
állítani tudná.

A dolgozó társadalom kínos zavarban
van. Minden oldalról rángatják a pártos
vizályok s annyira igénybe veszik ide-
jét, energiáját, anyagi áldozatkészségét,
ugy, hogy szinte már nem is jut ahhoz,
hogy a gyakorlati élet követelményeinek
megfeleljen, — dolgozzék, szorgalmaskod-
jék, produktív munkát teljesítsen.

Kinek van most érkezése arra, hogy
a maga mesterségét folytassa? A modern
ember már alig élhet úgy, hogy az ország
és a világ mindennapi eseményeiről szá-
mot ne tartson és ha most azt akarjuk,
hogy a legjelentékenyebb eseményekről
tudomásunk legyen, — a napnak egy igen
jelentékeny részét az újságok olvasására
kell fordítanunk.

Hiába, az igazság mégis csak az, —
hogy tudnunk kell, mi történik Drinápoly
körül, mert a játék ott a saját becses bő-
rünkre megy. Ha kereskedő vagyok, onnét
vigyázom a konjunkturák kialakulását, ha
pénzem van, ha pénzem nincs, a külpoli-
tikai viszonyok egyik esetben is, a másik
esetben is közvetlenül érintenek; de ha
ezekhez a háborús bizonytalanságokhoz
semmiféle vagyoni érdek nem fűz, hát
itt a fiam, a vőm, a sógorom, az öcsém
vagy valakim, akinek az egész életsorsa
függ attól, hogy mit csinálnak most Dri-
nápolyért.

A munkanapom egy részét tehát a
külpolitikai események veszik igénybe; de
még mást is kell nekem tudni. A mi bel-
politikai vizályainknak leghalványabb
árnyalatait sem hagyhatom figyelmen
kívül. Már egészen közletről érintenek
mindnyájunkat ezek a vizályok is és ezért
nem szabad elmulasztanom pontosan
figyelni arra, hogy mit mondott Apponyi,
miről írt Kossuth, mi a véleménye András-
synak, mit akar Károlyi Mihály gróf és
hol kapcsolódik velük össze Vázsonyi Vil-
mos meg Bokányi Dezső.

És még tudnom kell sok-sok egyébét
az ezer veszekedésből, ami ebben az ország-
ban folyik, de nem folytatom. Van még
sok munka, mielőtt a dolgomat végez-
hetném, mert hiszen itthon is vannak
külön közügyek, egyesületi és társulati
kötelességek; de ezekre már ügyet sem
vetek, mert ugyebár, élni is kell valami-
ből, ingyen semmiért sem fizetnek; de
ugyebár, mikorra hozzáfoghatok a magam
produktív munkájához, öreg este lesz.

Ezt a sok tudnivalót, ezt a nehéz kö-
telességteljesítést mind, mind, — a nálunk
krónikussá vált politikai vizálykodások
rakják a polgárság vállára. Muszáj tudni
mindezeket, mert nem tudunk bizni az
országot és a pártokat vezető emberekben,
mindenki attól fél, hogy ha közvetlenül
maga nem figyeli az eseményeket, meg-
esalodik, megcsalják, mert fel van kelve
a bizalmatlanság minden polgárember
lelkében, le vannak rombolva a tekinté-
lyek minden vonalon, — a magyar pol-

gárság valósággal harcban áll azokkal,
akik a közélet élén szerepelnek, a veze-
tőknek minden mozdulatát bizalmatlan-
sággal, gyanúval kénytelen ellenőrzés alá
fogni.

Mindezt pedig az örökös pártos-
kodó és vizálykodó politikusoknak kö-
szönhetjük. Nincs a világon olyan ország,
ahol a közélet figyelése és ellenőrzése
annyira igénybe venné a társadalom ide-
jét, mint nálunk és érdekes, hogy nincs
a világon ország, ahol a politikai küzde-
lem olyan lényegtelen különbségek körül
folyna, mint nálunk.

Eppen ezért Magyarországon még a
mostani kivételes nehéz viszonyok között
is könnyű volna türehető állapotokat te-
remteni, ha volna valaki, aki a politiku-
sokat — az ok nélkül való vizálykodá-
sok nyavalyájából kigyógyítaná.

HIREK.

Hushagyó keddről — Hamvazó szerdára.

— febr. 4.

Ma Hushagyó Kedd, holnap Ham-
vazó Szerda és ezzel vége a farsangnak.
Ha meggondolom, hogy valamikor mi-
csoda időszakokról, kicsoda jelentős
meszyenapok voltak ezek is! Talán nem
oly fontosak, mint a Karácsony vagy a
Husvét, de kétségkívül eléggé nevezete-
sek ahhoz, hogy az emberek számolj-
anak vele, hozzáigazítsák a terveiket, —
ugy, amint a zseboránkat igazítjuk a
toronyórához. De mindez csak volt; a
mai ember nem sokat törődik a Karnevál-
költsézzel és senki sem talál már meg-
hatót abban, hogy Karnevál herceg, far-
sangi királykodásának utolsó éjszakáján,
éjfélkor a falhoz vágja az élet, illetve az
Élet pezsgős poharát és hogy aztán hamu-
eső következik.

Talán még tíz évvel ezelőtt nálunk az
országban alig volt valamirevaló község,
ahol ne lettek volna ezen az utolsó far-
sangi napon álarcos felvonulások. Tíz év
előtt a kereskedők csaknem oly üzletet
csináltak a lárvákkal, mint karácsonykor
a karácsonyi cikkekkel.

Ma már ez csak ritkán látható s ná-
lunk csak itt-ott öltönek papíralarcot az
emberek. De hát ma nincs is szükség a
papíralarcra. Hát nem csupa álarcosok és
alakoskodók járnak körülöttünk ez év
minden napján? Eridj ki, felebarátom, az
életbe és nézd meg ott az előkelő lordot.
Arca sokkal szigorubb metszésű, mint
Chamberlainé; a ruhája sokkal drágább és
előkelőbb, mint Mangold Béla Kolosé.
Ki ez a minister? Ki ez a hitbizományos
örbáró, örgróf, sőt főherceg? Nagyon kel-
lemes a meglepetés, ha kiderül róla, hogy
tisztességes, bár igen szerény javadalma-
zásu állásban tengődő beamter; de van
rá eset, hogy vagy égen, vagy földön sem-
mije, naplopó senki a szegényke. De ez
csak az öltözködés. Van aztán ennél kom-
plikáltabb: a lelki öltözködés. Korrekt
gentlemaneket látunk viselkedésük miatt,
pedig, ha a valót tudhatnók, ellenkező
meggyőződésre jutnánk. Olyan ez a mai

világ, hogy azt kellene igazi álarcos fel-
vonulásnak tartanunk, ha egyszer az em-
bereknek eszükbe jutna a maguk mivoltá-
ban mutatkozni.

Nehogy pedig bárki azt higgye, hogy
mi a régi egyszerűséget reklamáljuk és
erkölcsi jajszavakat kiáltunk bele a civi-
lizált pusztába. Be kell ugyanis valla-
nunk, hogy szebb ez így, ahogy van. Talán
még jobb is. Ha előkelőbb és nemesebb
szint tudunk adni a világnak, mint ami-
lyen voltaképpen, ez igazából érdem. És
Potemkin mestert is igazolni fogja még
az utókor. Költő volt az öreg és nem po-
litikus.

Álarcosok volnánk hát jóformán
mindnyájan. Összefér ez a becsülettel is.
De épp azért, mert a becsület fogalmát
új megismerések tették relativvé, ki kel-
lett küszöbölünk az igazi, a kézzelfog-
ható lárvákat, nehogy figyelmeztetői ma-
radjanak a mi naiv, de már nélkülözhetet-
len ámitásainknak. Ezért nincsenek már
ugyanevezett álarcos menetek az utcán. Mi-
nek? A dolog már sokkal tökéletesebb,
sokkal művészibb, hogysem a primitív
kezdetet időszakonként bemutatni röstel-
kedés nélkül lehetne.

Mindenki örgróf immár. És ez az ör-
gróf este, mikor hazamegy és magára
marad, lecsatolja álszakállát. De van
olyan, aki le sem csatolja, hanem benne
alszik és nem ejti már tévedésbe az a
rég Mikszáth-probléma. Tudjuk, hogy
Mikszáth egyszer egyik szakálltulajdonos
ismerősehez azzal a kérdéssel fordult,
hogy amikor este lefekszik, szakállát a
paplan fölé teszi-e vagy alá? Az illető nem
tudott hirtelenében megfelelni és hát azt
válaszolta, hogy majd holnap meg-
mondja. Este aztán sehogysem birt el-
aludni. A paplan fölött hagyta a szakál-
lát. Kényelmetlennek találta. Aztán a
paplan alá dugta. Hiába: így sem volt a
fekvés alkalmas. Egész éjjel nem aludt
és másnap lenyiratta és leborotváltatta a
szakállát.

Ma már ilyen problémákon nem tö-
rődnek az emberek. E felől még kényelme-
sen birnak aludni, nagyobb ügyekhez van-
nak hozzászokva. A mai élet nagyobb
problémákat vet föl és másként e hely-
zetet elviselhetővé tenni talán nem is le-
hetne, mint a Potemkin-filozófiával. Hig-
yük el, hogy urak vagyunk és ha hisszük,
körülbelül belenyugodhatunk. És, ha épp
arra kerül a sor, tudunk mi vigadni, mo-
solyogni, viccelni máskor is, nemcsak far-
sangkor. Busulni pedig egyébkor is, nem-
csak Hamvazó Szerdán.

— **Köszönet.** A nagybecskereki Köz-
gazdasági bank tek. igazgatósága szíves
volt a főgimnáziumi deaksegélyző-egyesü-
let céljaira 25 koronát adományozni. E
nemeslelkű adományért hálás köszönetet
mond a főgimnáziumi igazgatóság.

A nagybecskereki Közgazdasági bank
50 koronát adományozott a torontái köz-
művelődési egyesület céljaira, amiért ez-
uton mond hálás köszönetet az elnökség.

A Közgazdasági bank részvénytársasá-
g a Hadastyán-Egyletnek 25 korona
adományt juttatott. Fogadja ezért az in-
tézet igazgatósága hálás köszönetünket.
Havas Dániel elnök.

— **A mozik megrendszabályozása.** Dr. Anna Ernő városi képviselőtestületi tag a következő indítványt terjeszti a legközelebbi városi közgyűlés elé. Az indítvány, amelyet egyelőre kommentár nélkül közlünk, a következő:

Tekintetes városi képviselőtestület! Már a köztudatba ment át a jelszó: „A mozi nevelő”. Valahányszor nagyobb szabású, különösen fiatakorok büneseteiről olvasunk, azok lélektani motivumaikban rendszerint szerepet játszik a mozi. Statisztikailag kimutatható ennek a modern, kezdetben tudományos, majd szóragoztató találmánynak mai elfajult alakjában végzetes erkölcsrontó hatása, úgy, hogy legfőbb ideje, hogy ifjúságunk jövő érkölési fejlődése érdekében gátat vessünk annak, hogy derék, becsületes szülők gyermekei ott szedjék magukba azt a metélyt, mely őket a bűn útjára s a börtönbe juttassa. Sajátságos az az összefüggés, mely a mozinevelés és a nyomában életre hívott „fiatakorok külön büntető eljárása” közt található. Városunkban is nem egy esetben találjuk meg a fenti jelenségeket. És itt emlékébe idézem a t. képviselőtestületnek, hogy mikor a városi mozi alapításába belement, az volt a vezérelv, hogy annak hivatása tisztán tudományos és szóragoztató legyen. Pedig, hogy mennyire maradt e keretben, azt az ölnyi nagyságú lármás plakátok rénképei legjobban igazolják. Szükséges tehát és ezennel indítványozom a mozik megrendszabályozását. Részletes indítványom az: utasítsa a városi képviselőtestület a tanácsot, készítsen s a legközelebbi közgyűlés elé terjesszen szabályrendelettervezetet, melynek alaptervei nagyjában a következők legyenek: A mozik városunkban szigorúan a lehető legkisebb számmal korlátoztassanak. A moziképek programja egy héttel előadásuk előtt a városi tanácsnak, vagy egy e célból alakítandó bizottságnak bemutatandók és előadásuk e bizottság jóváhagyásától tétessék függővé. Detektívtörténetek és réndrámák imperative az előadásokból kizárassanak. 14 éven aluliak a mozik rendszer előadásainak látogatásától eltiltassanak, ezek csak külön számokra rendezendő gyermekelőadásokon vehessenek részt. A moziállalkozó kötelezettségeinek betartására 5000 korona óvadék letételére szoríttassék s a szabályrendelet áthágói nagy pénzüsszeggel sújtandó kihágásban mondassanak bünsököknek. Ha egy engedély 6 hónapig nem gyakoroltatik, hatályát veszti. Kérem ezen indítványom sürgős tárgyalását és közérdekből leendő elfogadását.

— **A nagyikindai patronage-egylet közgyűlése.** A Nagyikindai Patronage-Egylet folyó évi március hó 2-ikán délelőtti 11 órakor a nagyikindai kir. törvényszék főtárgyalási termében tartja rendszer közgyűlését. Tárgysorozat: 1. A lejárt évben az egyesület által kifejtett tevékenység tárgyában a választmányok által tett jelentések elintézése. 2. Az 1912. évi zárszámadás feletti határozathozatal. 3. A folyó évi költségvetés megállapítása. 4. Az alapszabályok 13. §-ának 6. pontjában megjelölt módon előterjesztendő indítványok tárgyalása.

— **Pintérek estélye.** Pintér Imre egyetlen színházi estélyének programja csupa újdonságokból van összeállítva úgy az énekek, mint a színpadi apróságokban s Pintér művésztársaival teljes ambícióval azon munkálkodik, hogy a hirdett esttel ne csak megőrizze Nagybeeskerek szeretetét, de hatványozza is. A gazdag fehér műsorból kiemeljük a következőket: A veszélyes sürgöny. Sokszor úgy szeretnék sírni. Holnapután! Angyalom, angyalom! A gyűrű legendája. A bölcső. No ne siessen úgy nagysád! Buesu egy szép asszonytól. Oriási! Oriási! A háromlábú zongora. Tessék ez a feleségem. Elképzelni sem tudom. Az anyám. Az ideidivat. A kalapom egy egyszerű kalap. Hogy lett Tisza elnök. Háboru lesz! Jasz primadonna. A postásasszony stb. stb. Az egyetlen est jegyei Mangold Lipót könyvkereskedő-cégnél kaphatók.

— **Jótékony célú előadás.** Felsőttébéről írják: Sikerült és élvezetes estét rendezett f. hó 2-ikán Felsőttébe közönségének Weber János igazgató-tanító, aki egész lelkével fáradozik a magyar kultúra terjesztésén. A vezetése alatt álló „Dalkör” rutinizott énekszámjaival, va-

lamint az egyes szereplők, Traum, Rapp, Bagyura, Schütz, Remzing, Heib, Thomasz, Rörich, Kattin élvezetes magán-számjaikkal állandóan jó kedélyhangulatban tartották a hallgatóságot.

— **A hadastyán-egylet mulatsága.** A farsangvégi mulatságok között igen sikerült volt a február elsején rendezett hadastyánegyleti táncmulatság is. A mulatságon igen sokan vettek részt s a vendégek pompás kedvvel táncoltak még reggel hét órakor is, úgy, hogy mindenki egy kitünő mulatság emlékével távozott.

— **Tűzgyújtás petróleummal. — Összeégett asszony.** A háziasszonyoknak és cselédeknek van egy veszedelmes kényelmes szokása. Hogy könnyebben és gyorsabban gyújtsanak be a kályhába vagy takaréktűzhelybe, leöntik a fát petróleummal s így gyújtják meg. A legtöbb esetben végzetes következményekkel jár ez, mert a petróleum fellobbanó tüze könnyen belekap az asszonyi ruhába s akkor kényelemnek katasztrófa a vége. Ilyen sors érte tegnap Nagybeesereken Mesznik Izidorné szül. Germán Borbála asszonyt, aki tegnap Tomaseváci-utca 1733. sz. a. lakásán a konyhában petróleummal gyújtott be a takaréktűzhelybe. A fellobbanó petróleum lángjától meggyuladt a ruhája s a szerencsétlen asszony egyszerre lángban állott. Kifutott az udvarra és sikoltozására összefutott a szomszédság, amely igyekezett eloltani az asszony égő ruháját, de mire ez sikerült, az asszony annyira összeégett, hogy rövid idő múlva meghalt. Most három árvája siratja halálát.

— **Rendkívül érdekes** műsort mutat be kedden és szerdán az Apolló-Bioskop. A „Két csata” című film, a főszerepben Maurice Costelloval foghatást kelteni, míg „Az acélkirály” című 3 felvonásos amerikai erkölcsrajz szenzációszámba megy. Ez az ultramodern dráma az amerikai milliárdosok trösztüzemeivel foglalkozik és rideg üzleti lelkületű emberek spekulációit viszi vászonra végtelenül érdekesítő jelenetekben. A felvétel repülőgépes hadihajó-manőverekkel van kombinálva és izgalmas részletei mindvégig lekötik a nézők figyelmét.

— **Veszedelmes esés.** Schön József 13 éves perlaszi fiú házuk udvarán pénteken a szalmakazal tetején szalmát vágott. Munkaközben a fiú leesett a kazalról, még pedig oly szerencsétlenül, hogy beleesett a kazalhoz támasztott ugynevezett szénacsupáló hegyébe. A vasszerszám lábán keresztül a hátgerincébe furódott. A községben nem lehetett rajt segíteni, csak a szerszám nyelét fűrészelték le s testében a vasdarabbal behozták a nagybeeskeri kórházba. Itt kivették belőle a vasat, de sebe olyan súlyos, hogy a fiú aligha marad életben.

— **Elsült fegyver.** Gilezán Juon gazda szolgájával kiment vadászni. Kocsin mentek s a fegyvert is ott helyezték el. Utközben Gilezán a kocsiban föl akarta venni a fegyvert, miközben az elsült s a fegyverben levő sörétek a vállába furódtak. Életveszélyes sérülésével bevitték a József-kórházba.

— **Wassal József** ismert csikágói fogorvos nemrégiben egy nagy tetszéssel fogadott előadásában utalt a rendszeres fogápolás fontosságára. Naponkint kétszeri alapos fogtisztítás egy kemény kefével és ezzel egyidejűleg antiszeptikus szájvízzel való öblögetés megakadályozza a szájban lévő számos baktérium káros hatását. Dr. Wassal idézte dr. H. Cushing kijelentését, mely szerint a fogak állandó tisztántartása megakadályozza kárlies nevű fogbetegség kifejlődését. Mint teljesen ártalmatlan és több mint egy évtized óta kipróbált fogtisztító szert ajánljuk az általánosán elismert Sarg-féle Kalodont-fogkrémet és szájvizet.

— **Halálos játék.** Borzalmas szerencsétlenség történt a temesgyeji Nickyfalva községben. Dragoescu József tizenöt éves kovácsinas játszott tizenegy éves Wagner János nevű társával tegnapelőtt a műhely előtt. A játék elfajult, a két inas hajbakapott és Dragoescu egy hegyes tüzes vasdarabot vágott társához. A szerencsétlen Wagner-fiu hasába furódott a tüzes vasdarab, átvágta be-

leit, úgy, hogy a fiú kinos szenvedés után még aznap meghalt. A temesvári kir. ügyészség megindította az eljárást.

Törvényszék.

Agyonszurt huszár.

A huszárvágás vége. — Gyilkos rendőr. — febr. 4.

Horváth András szegedi huszár a múlt év július végén otthon volt néhány napi szabadságon Aracon. Julius 30-án az ottani „Szarvas”-korezmába ment s az udvaron a huszárvágást mutogatta barátainak. Ebből még nem lett volna baj, de a huszár bement a korezmába, ahol táncoltak s itt is a szoba közepén a huszárvágást produkálta. Ez ellen a többi legények tiltakoztak, dulakodás is támadt, miközben megjelent Szőnyi János községi rendőr. Rendet akart csinálni s ő is kardot rántott, hogy így szerezzen magának tekintélyt. A hadakozásban azután hátbaszurta a huszárt, úgy, hogy az néhány óra múlva meghalt.

Emiatt azután halált okozó súlyos testisértéssel vádolva ma az esküdtszék elé került. A tárgyalást Alföldi Ede törvényszéki enök vezette, szavazóbírák: Szilágyi Lajos és Junga Aladár törvényszéki bírák, jegyző Sainth István, ügyész dr. Czeneger Nándor, védő dr. Juliusz Ármin.

Esküdtek: Oczkovics Samu, Mészáros Ferenc, Klement Sándor, Guttmann Mór, Almássy Elek, Amon Henrik, Bundy Miklós, id. Machalek János, Pányi János.

A mai tárgyaláson a vádlott rendőr tagadja, hogy ő szurta agyon a huszárt s azt mondja, hogy a dulakodásban valószínűleg a huszár kardja behatolt a testébe s így esett a baj. A tanúkihallgatások során egyes tanúk azonban azt mondják, hogy látták, mikor Szőnyi a huszár felé szurt.

A tárgyalás folyik s ítélet csak délután lesz.

§ **A gyilkos dudás.** Gránity Milován bégaszentgyörgyi dudás bűnügyében tegnap délután hozott ítéletet az esküdtszék. Az esküdtszék a dudást bűnösnek mondotta ki a halált okozó súlyos testi sértésben, aminek alapján a bíróság Gránityot két évi fegyházra ítélte.

TÁVIRATOK.

Ujra megkezdődött a háboru.

Agyuhare Csataldzsánál. — Drinápoly ostroma. — A bolgárok és Konstantinápoly. A szerbek a harcúterén. — Törökország enged? — A tőzsde nyugodt.

Budapest, febr. 4. (A „Torontál” eredeti távirata.) Sajnos, csodák már nem történnek s így az a halvány remény, hogy a háboru folytatását valami az utolsó pillanatban mégis csak megakadályozza, mára eloszlott. A háboru ma újból megkezdődött s Csataldzsánál és Drinápoly-nál megint dörögnek az ágyuk s folyik az embervér. Hogy mi lesz a vége, senkisé tudja. Még kombinálni sem lehet s így az okoskodás meddő.

Szóljanak itt az eseményekről alábbi távirataink:

Agyuhare Csataldzsánál.

Budapest, febr. 4. (A „Torontál” eredeti távirata.) Konstantinápolyból sürgönyzik: A portán tegnap késő estig együtt volt a minisztertanács s várta a híreket Csataldzsából. Azt a hírt, hogy Oroszország blokkolja a Boszporuszt, megcáfolják.

Budapest, febr. 4. (A „Torontál” eredeti távirata.) Konstantinápolyból sür-

gönyzik: Csataldzsánál megkezdődött az ágyuharc. A tüzelés oly heves, hogy agyulátszik, mintha óriási tüzvész dühöngene. Az ágyuzást a bolgárok kezdték, majd gyalogságuk hirtelen visszavonult. Ez azonban csak esel volt s azt akarták elérni, hogy a törököket kicsalják állásaikból. A esel meddő maradt, mert a törökök erődítményeik között maradtak. A hadvezetőség parancsot adott ki, hogy a csapatok a sáncokat és erődítményeket ne hagyják el.

Budapest, febr. 4. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Konstantinápolyból sürgönyzik: A belügyminiszter ma hajnalban felhívást bocsátott ki, melyben inti a lakosságot, hogy viselkedjék nyugodtan. Senki se aggódjék, mert nem történhetik semmi baj s az ágyudörgés ne izgasson senkit.

A török hadügyminiszter kijelentése szerint Csataldzsánál szuronyharcra nem kerülhet sor, mert a vidéken a talaj anynyira föl van ázva, hogy ugyszólván teljesen járhatatlan.

Drinápoly ostroma.

Budapest, febr. 4. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Konstantinápolyból sürgönyzik: Mint egy szikratávirat jelenti Drinápolyból, ott tegnap este erősen fölkészültek az ostrom visszaverésére. Hiány csak petróleumban van. Élelmiszer kétszersültben bőséges.

Budapest, febr. 4. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Szófiából sürgönyzik: Az ostromló sereg tegnap este 8 óra 10 percek megkezdte Drinápoly bombázását.

Budapest, febr. 4. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Konstantinápolyból táviratozzák: Közvetlenül a bombázás megkezdése előtt egy szerb tiszt mint parlamentair megjelent Drinápoly parancsnokánál s kijelentette, hogy a fegyverszünet egy nappal meghosszabbították. Ez azonban csak esel volt; hogy a védősereg ne készüljön föl teljesen, mert alig hogy a tiszt visszatért, megkezdődött a bombázás.

A bolgárok és Konstantinápoly.

Budapest, febr. 4. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Milanóból sürgönyzik: Az itteni Corriere della Sera jól értesült forrásból azt jelenti, hogy Oroszország megengedte Bulgáriának, hogy ha áttöri a csataldzsai harevonalat, bevonulhat Konstantinápolyba s onnan diktálhatja a békét.

Szerbek a haretéren.

Budapest, febr. 4. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Belgrádból sürgönyzik: 24 óra óta nagy tömegben indítják a katonaságot a bolgár haretérre, valamint Montenegróba, hogy a montenegróiakat Skutari ostrománál segítsék.

Törökország enged?

Budapest, febr. 4. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Londonba érkezett meg nem erősített hírek szerint a török kormány tegnap este tartott minisztertanácson úgy határozott, hogy a londoni nagyköveti konferenciával közli, hogy a porta lemond Drinápolyról, azzal a kikötéssel, hogy a szultán oda, úgy mint Tripoliszba meghatalmazottat nevezhessen ki. A Londonban időző török delegátusok állítólag szintén kaptak arról hírt, hogy a török kormány hajlandó újabb engedékenységre.

Budapest, febr. 4. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Londonból sürgönyzik: A porta hivatalos jelentést ad ki, hogy a béketárgyalások nem szakadtak meg s hogy a Londonban levő csonka delegáció is folytathatja a tárgyalásokat.

A londoni bolgár delegátus hazautazott.

Budapest, febr. 4. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Párisból sürgöny-

zik, Danev bolgár delegátus tegnap este a kormány távirati felszólítására Bécsen és Budapesten át Szófiába utazott.

A szultán Mekkába utazik.

Budapest, febr. 4. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Konstantinápolyból sürgönyzik, a Dolma Bageseban lázasan készülnek utazásra. Azt mondják, hogy a szultán Mekkába utazik.

Skutari kapitulál?

Budapest, febr. 4. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Egy Londonba érkezett ellenőrizhetetlen hír szerint Skutari parancsnoka Alessioba követet küldött volna azzal, hogy Skutari hajlandó megadni, mert a lakosság követeli.

Egy angol állomáshajó rejtélyes utja.

Budapest, febr. 4. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Konstantinápolyból sürgönyzik, a Konstantinápoly előtt álló angol állomáshajó tegnap lepecsételt parancsesal kifutott a Dardanellákból és közvetlenül a Dardanellák bejárata előtt horgonyt vetett. Az angol hajó rejtélyes utja élénk feltűnést kelt.

A tőzsde nyugodt.

Budapest, febr. 4. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A budapesti értéktőzsde a háboru újból való kitörése mellett is nyugodt maradt s az értékek kevés ingadozással szilárdak. Déli zárlatkor a vezető értékek árfolyama a következő: Magyar Hitel 623, Koronajáradék 84.40, Jelzálog Hitelbank 431, Leszámitoló Bank 515, Hazai Bank 293, Magyar Bank 576, Rimanuranyi 709, Salgótarjáni 752, Közuti Vasut 686, Villamos Vasut 371.

A miniszterelnök itthen.

Budapest, febr. 4. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Lukács László miniszterelnök ma reggel 8 órakor visszaérkezett Budapestre.

A választójogi bizottság ülése.

Budapest, febr. 4. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A képviselőház választójogi bizottsága esütörtökön délelőtt 10 órakor tartja első ülését.

A bécsi hercegérsek meghalt.

Budapest, febr. 4. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Bécsből sürgönyzik, Nagel bécsi hercegérsek ma reggel meghalt.

TŐZSDE.

(Árak 50 kilogrammonként.)

Buza (áprilisra)	11.70
Buza (októberre)	12.18
Rozs (áprilisra)	10.01
Rozs (októberre)	9.70
Zab (áprilisra)	10.52
Zab (októberre)	8.85
Tengeri (májusra)	7.74
Tengeri (júliusra)	7.93

Közgazdaság.

A Népbank mult éve.

Az évi jelentés.

A nagybecskereki Népbank tegnapi közgyűlésén terjedelmes jelentésben számolt be az igazgatóság a bank mult évi működéséről.

Az évi jelentés a következő:

Igen tisztelt közgyűlés!

Az 1912. év, melyről jelentést tenni van szerencsénk, minden irányban rossz konjunkturákat hozott. A pénzpiacra pénz szűkét, folyton növekvő kamatlábbal tartózkodást, végül horribilis kamattételek mellett majdnem teljes elzárkózást a hitelengedélyezésben. Gazdasági téren az

állandó esős időjárás következtében minőségileg rossz buzatermést, tengeriben mennyiségre bőségest, minőségileg gyengébbet; ehhez hozzájárult, hogy a termés nem volt idejekorán betakarítható, úgy, hogy mennyiségileg is jelentékeny volt a veszteség. És ha még megemlítjük, hogy ezen súlyos viszonyokhoz háborus aggodalom is járult, úgy mindent emlékkükbe idéztünk ami a mult évben szemük előtt lefolyt. Hogy ilyen körülmények közt egészséges fejlődésről szó sem lehetett, természetes dolog és csakugyan az összes üzleti életben pangás állott be.

Intézetünknel az első félév üzleti eredménye igen kielégítő volt, valamennyi üzletágban emelkedés állott be; a második félévben mi is éreztük a viszonyok kedvezőtlen alakulását, az új hittelek engedélyezésétől tartózkodni kellett, sőt az utolsó két hónapban törlesztéseket szigorubbán is követeltük.

A takarékbetétek 222811.57 K-val csökkentek. És bár a visszafizetett betétek közt olyanok is voltak, melyek csak átmeneti elhelyezést kerestek, a nagybik rész mégis a rossz pénzviszonyok, főképp azonban háborus aggodalomból lett visszavonva. Örömmel konstatáljuk azonban, hogy az utóbbi indokból visszavont betétek lassankint visszafolytak.

A váltóállomány 79826.04 K-val magasabb, mint a mult évben, a jelzálogkölesön-állomány pedig 15772.42 K-val emelkedett.

A rendelkezésünkre állott visszleszámitolási hitelt nagyobb mértékben voltunk kénytelenek igénybe venni és ennek állománya 272914.16 K-val magasabban zárul.

Az Osztrák-magyar bank tisztelt itteni vezetősége részéről a mult évben is a lehető támogatásban részesültünk, amiért is őszinte köszönetünknek adunk kifejezést.

A birtokunkban levő Osztrák-magyar bankrészevény árfolyamértéke 1912. év végén a beszerzési árhoz arányitva oly magas volt, hogy az árfolyamkülönbséggel nemcsak egyéb papírjainknál beállott árfolyamcsökkenést fedezhettük, hanem még 868.32 K felesleget is eredményezett, melyet mint árfolyamkülönbséti tartalékalkapot állítottunk be mérlegünkbe.

Kamatban lényegesen nagyobb bevételünk volt, mely zárszámadásunkban kedvezően feltűnt volna; miután azonban egy helybeli cég, melynél nagyobb összeggel voltunk érdekelve, fizetése képtelen lett és itt bennünket esetleg nagyobb veszteség fenyeget, már a folyó évben megfelelő összeget irtunk le.

Az elért üzlet számszerű összeállítását a következőkben van szerencsénk közölni:

Takarékbetétek. Állomány 1912 január 1-én volt 2014499.38 K. Betét és tőkésített kamat 1912. évben 1773828.74 K, összesen 3788328.12 K. Visszafizetések 1912. évben 1996640.31 K. Állomány 1912 december 31-ikén 1791687.81 K, 222811.57 K-val kisebb, mint az előző évben.

Váltóleszámitolási üzlet: 1912. évben leszámítottunk 8837 db. váltót 7878599.30 K, 1911. évben leszámítottunk 8719 db váltót 6796273.52 K, vagyis 118 dbbal többet 1082325.78 K-val nagyobb összegben.

Váltóösszállomány: volt 1912 december 31-ikén 2690 db váltó 2354701.34 K, 1911 december 31-ikén 2621 db váltó 2274875.30 K, vagyis 69 drbval nagyobb 79826.04 K-val nagyobb.

A fent kitüntetett váltóállományból jelzálogilag biztosítva van 772192.14 K, 17074.84 K-val több, mint az előző évben; kézzizáloggal fedezve pedig 204819.82 K, 7726.11 K-val kevesebb, mint az előző évben; ezen váltóállományunkban végül befoglaltatik egy felsőbb hatósági jóváhagyás mellett engedélyezett községi kölcsön 24539.24 K összegben.

Visszleszámitolt váltók: volt 1912 december 31-ikén 376 drb 584106.02 K, 1911 december 31-ikén 342 drb 311191.86 K, vagyis 34 drbval több, 272914.16 K-val magasabb összegben.

A bank váltótárcájában: volt 1912 december 31-ikén 2314 drb váltó 1770595.32 K, 1911 december 31-ikén 2279 drb váltó 1963683.44 K, vagyis 35 drbval kevesebb, 193088.12 K-val kisebb összegben.

Jelzálogkölesönüzlet: Állomány 1912 december 31-ikén 185 drb kölesön 342514.68 K, 1912. évben folyósított 31822.70 K,

összesen 374337.38 K. 1912. évben visszafizettetett 16050.28 K, állomány 1912. december 31-ikén 183 drb kölcsön 358287.10 K. Emelkedés 15772.42 K.

Pénztári forgalom: Bevétel 1912. évben 16508276.1 K. Kiadás 1912. évben 16510202.64 K. Összforgalom 33018478.75 K. Összforgalom 1911. évben 29210130.64 K. Emelkedés 3808348.11 K.

Igen tisztelt közgyűlés! A felügyelő-bizottság által felülvizsgált s helyesnek talált s nyomtatott példányokban kezeikben levő 1912. évi zárszámadásunkból látni méltóztatnak, hogy 18280.10 K kétes követelések leírása után 36727.64 K-nyi tiszta nyereség áll rendelkezésünkre.

Indítványunk a következő: méltóztassanak 27000 K-t mint 9%-os osztalékot a 26. sz. osztalékszelvények 9 koronával holnaptól kezdve leendő beváltására; 3595.88 K-t mint 10%-os dotációt a tartalékalap gyarapítására fordítani, 3595.88 K-t az igazgatóságnak 10%-os jutaléka fejében kiutalványozni, 700 K-t jótékony adományokra az igazgatóság rendelkezésére bocsátani és végül elhatározni, hogy a fennmaradó 1835.88 K 1913. évre átvitessék.

Alapszabályaink 31. §-a értelmében a választmányból kilépnek: Etlinger Péter, Hoff Nándor, Klein Bernát, Kokits János, Petry Jakab, Prandell Rezső és Weiterschan Jakab Fülöp urak; Kugler Lipót ur, választmányunk tagja pedig állásáról lemondott. Arra kérjük tehát Önöket, hogy hét választmányi tagot 3 évre, egyet pedig két évre megválasztani méltóztassanak.

Kérjük végül a felügyelő-bizottság jelentését meghallgatni, mindkét jelentést tudomásul venni, indítványunkat elfogadni s a felügyelő-bizottságnak, valamint nekünk a felmentvényt megadni.

Nagybecskerek, 1913. január 27.-én.

Az igazgatóság.

Felelős szerkesztő: Somfai János.

Nyíltér.

E rovatban közlötték nem vállal felelősséget a szerk-

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, akik drága halottunk

ARENDE FERENC

elhunyta alkalmával részvétükkel fájdalunkat enyhíteni iparkodtak ez-
uton fejezzük ki hálás köszönetünket.

A gyászoló család.

Amerika városrészben,
a Plank-kert mellett,
Mária Terézia-utca 3.
sz. alatt egy nagyobb

1645-x 4

uri lakás

4 szoba, cselédszoba,
összes mellékhelyiségek

május 1-re kiadó.

A Melenczei-utca 52. sz. alatt

egy modern négy szobás
és egy két szobás

udvari lakás

május 1-től kiadó

Tudakozódni lehet:

Annau Jánosnál, Aradáci-utca.

1658-2.1

Nagybecskereki járás főszolgabirájától.
541-1913. szám. 1653-3.2

Pályázati hirdetmény.

Bótos községben 300 korona évi fizetés-sel és minden szülésnél közreműködésért járó 2 korona díj javadalom élvezete mellett meg-
üresedett **szülésznői állásra** pályázatot hirde-
tek s felhívom a pályázni óhajtókat, hogy a
szabályszerűen felszerelt kérvényüket hozzám
folyó évi február hó 21-ig adják be.

Nagybecskereken, 1913. évi január hó
27-én.

Lowieser Imre, főszolgabiró.

Fordítás a német eredetiből.

A 5/13-2. ügyszám.

1654-1.1

Felhívás

egy külföldinek örököséhez, hagyományosaihoz
és hitelezőjéhez.

1912. december 26-án végrendelet hátra-
hagyása nélkül meghalt Wienben I., Dobilhoff-
gasse 7. sz. a. Szedő Ferenc, torontálmegyei,
törökkanizsai községi illetőségű magyar állam-
polgár, kereskedő, kinek rendes lakása Wien-
ben, VIII., Langegasse 26. volt.

A R. G. Bl. 1854. aug. 9-iki 208. számában
megjelent eszsz. patens 137-138. §§-ai szerint
felhívom mindazon örökösök, hagyományosok
és hitelezők, kik osztrák állampolgárok, vagy e
honban tartózkodó idegenek, hogy a hagyatéki
iránti igényeiket legkésőbb 1913. március 15-ig
az illetékes bíróságnál jelentsek be, mert ellen-
kező esetben a hagyatéki ezen igényekre való
tekintet nélkül a külföldi hatóságnak vagy egy
ezáltal igazolt személynek lesz kiadható.

Együtt a R. G. Bl. 1854. aug. 9-iki 208.
számában megjelent eszsz. patens 140. §-a
értelmében, tekintettel arra, hogy az e honban
tartózkodó örökösök a hagyatéki eljárásnak az
osztrák bíróság által való lefolytatását kérel-
mezték felhívom az esetleges külföldi örökösök
és hagyományosok, hogy igényeiket ugyanazon
idő alatt bejelentésük és közöljék azt, hogy ők
az ügynek a külföldi bírósághoz való áttételét
kivánják-e, mert ellenkező esetben, ha ez utóbbi
maga az áttételt nem kéri, úgy az eljárás itt
és pedig egyedül a jelentkező örökösökkel fog
lefolyattatni.

Cs. k. Kereskedelmi bíróság

Wien, 1913. jan. 17. VII. ügyosztály.

(P. H.)

Lemayer s. k.

2 kor. bélyeg 34-1913. ügyszám.

Ezen fordítás a főlebbi eredeti német
nyelvű szöveggel mindenben megegyez.

Budapest, 1913. január 31.

(P. H.)

Dr. Gráber Károly s. k.,
kir. trvszéki tolmács.

298-1913. P. szám.

1646-3.3

Hirdetmény.

A nagybecskereki kir. törvényszék
közölni teszi, hogy a bégahajózási m. kir.
kirendeltség, illetve a m. kir. kincstár ál-
tal építendő zsilip céljaira Felsőttelebe
község határában szükséges területek tu-
lajdonosainak kártalanítása iránt folya-
matba tett kisajátítási ügyében a kártala-
nitási eljárás folyamatba tétetvén, tárgya-
lásra határnapul 1913. évi február hó 18-ik
napjának d. e. 10 óráját Felsőttelebe köz-
ségéhez kitűzte, amikor a kir. tör-
vényszék a kisajátítót és a kisajátítás tár-
gyát képező ingatlanok tulajdonosait, nemkülönben a többi telekkönyvi érdekel-
teket egyenként külön s a távollevők
és ismeretlen tartózkodásuk részére ki-
nevezett ügygondnokot dr. Winter Lajos
nagybecskereki lakos ügyvédet megidézi
azzal, hogy az érdekeltek elmaradása a
kártalanítás tekintetében hozandó hatá-
rozatot nem gátolja s hogy az egyéni kü-
lön értesítésnek elmaradása, vagy a tár-
gyaláson meg nem jelenés miatt igazolás-
nak helye nincsen.

A kártalanítási eljárás tárgyát a
felsőttelebei 1084. sz. tkvben felvett
1231/1-b-2. hrsz. ingatlanokból a Panszka-
Ternovicza dűlőben fekvő és kisajátítás
alá eső 454.76 négyszögöl terület képezi.

Kelt Nagybecskereken, a kir. törvény-
szék mint polgári bíróságnál, 1913. évi
január hó 24-ik napján.

Szilágyi Lajos s. k.
kir. törvényszéki bíró.

Nyomatott Pleitz Fer. Pál kiadónál, Nagybecskereken.

Kapható: Czikajlo László gyógyszerárúban és Kovács Sándor drogeriájában. 8-2-48 48

A Váraljai-utca 830. számú
Slavikovszky őrnagy házában

= egy 5 szobás =

utcai lakás

:: mellékkeliségeivel együtt ::

azonnal kiadó.

Bővebb felvilágosítással a házban
Váradó Katalin szolgál. 1661-1

Olcsó festékek!

Porfestékek, Okker 12 f., szatínóber 28 f., lombzöld

32 f., falzöld 32 f., horganyfehér 96 f., különként

Olajfestékek bármely színben különként 1 kor.

Padlófesték különként 1 korona.

Padlóolaj különként 48 fillér.

Padlólakkok dobozonként 140-160 korona.

Brunolin . . . kilója 160 fillér.

Siccativ . . . 150

Terpentinolaj . . . 88

Valodi firniss . . . 160

Firnisspótlék . . . 96

Enyv . . . 96

Stricli . . . 06

Gipsz kilója 10 fillér és 24 fillér.

Façade falfesték No. 6. a legjobb és legtar-

tósabb falfesték, különként 48 fillér.

Emallakk kilója 250, Vaslakk kilója 120 kor.

Kályhaezüst, aranybronz, ezüstbronz doboza 70f.

Anilin és egyéb festékek, ecsetek nagy választékban.

Kovács Sándor festékkereskedése

Nagybecskerek.

Telefonszám 43.

1176-11.2

Telefonszám 43.

A csenei járás főszolgabirájától.

396-1913. szám.

1648-3.2

Pályázati hirdetmény.

A Torontálvármegye csenei járásához
tartozó Kísjécsa községben üresedésben
levő **községi segédjegyzői állásra** pályá-
zatot hirdetek és felhívom mindazokat,
akik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy
az 1900:XX. t.-c. 3. §-ában előírt képesi-
tést, az életkort és az eddigi alkalmazta-
tást igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket a csenei főszolgabirói hivatalhoz
a f. évi február havának 20-ig benyújtsák,
mert a később beérkező kérvényeket
figyelembe nem veszem.

Az állás javadalmazása: évi 1000 ko-
rona fizetés.

Csene, 1913. január hó 29.-én.

ifj. Tullies György, főszolgabiró.

Kiadó

a Bolyác-féle üzlet-
helyiség, 3 szobás lakás,
szoba személyzet számára,
konyha, padlás és pince
folyó évi május hó 1-től.

Bővebbet:

GAGYANSZKI DRAGONIR.

Módos.

1659-2.1